

Излагање првог потпредседника Владе и министра спољних послова Републике Србије Ивице Дачића на данашњој конференцији „Глобална стратегија спољне и безбедносне политике Европске уније и Западни Балкан“:

„Поштовани господине Мекалистер,
Поштована госпођо Тоћи,
Поштовани господине Пајевићу,
Даме и господо,

Дозволите ми, на почетку, да се захвалим ИСАК фонду, на позиву да у име Владе Републике Србије отворим ову конференцију. Веома нас радује што ћемо бити у могућности да из прве руке чујемо што више појединости о Глобалној стратегији Европске уније о спољној и безбедносној политици, која тек што је представљена на недавном састанку Европског савета, 28. јуна ове године. Захваљујући организаторима, али и спремности госпође Тоћи, која је као најближи сарадник високе представнице за спољну и безбедносну политику, г. Федерике Могерини у претходних годину дана посвећено радила на припреми Глобалне стратегије, да дође и са нама подели своја искуства, ова важна конференција одржава се данас баш у Београду.

Република Србија с пажњом је пратила процес припреме Глобалне стратегије ЕУ, иако у њега није била укључена. За нас је то било битно из више разлога. Као земља која је започела преговоре о чланству у Европској унији, чији је важан сегмент и усаглашавање за заједничком спољном и безбедносном политиком ЕУ, желели смо да ова тема буде присутна у институцијама које прате питања обухваћена Стратегијом. Осим тога, свет, а тиме и Европска унија и регион западног Балкана, који има ако не кључну, онда веома важну улогу за безбедност ЕУ, у данашње време пролазе кроз бројна искушења и велике изазове. Можемо споменути неке од њих: мигрантска криза, тероризам, радикализам, верски фанатизам, диверсификација енергетског снабдевања, климатске промене, да не набрајам даље. Србија се до сада показала као поуздан и кредибилан партнер Европској унији, пре свега у очувању стабилности западног Балкана, али и у процесу ублажавања последица мигрантске кризе, чији је ударни талас уздрмао Европу. Иако можда не постоји директна узрочно-последична веза, не можемо искључити ни значајан утицај последица

мигрантске кризе на већинско изјашњавање грађана Велике Британије у прилог изласку из Европске уније. У том смислу, Европска унија вероватно није могла у бољем тренутку да пошаље јасан одговор него што је то учинила пре две недеље – представљајући свој кровни стратешки документ у коме се јасно одређује по питању изазова у спољном и безбедносном сегменту.

Вама је свакако добро познато да је Србија спровођењем процеса скрининга у поглављу 31, за које је надлежно Министарство спољних послова, фактички започела преговоре у области спољне, безбедносне и одбрамбене политике. Желео бих да искористим ову прилику да укажем на шири контекст доприноса Србије заједничкој спољној и безбедносној политици ЕУ, пре свега јер се овај сегмент најчешће поистовећује само са процентима придруживања одлукама ЕУ у овој области, што не одговара чињеничном стању.

Подсетио бих вас да је Србија још од потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању са ЕУ 2008. године започела процес усаглашавања са заједничком спољном и безбедносном политиком ЕУ, иако је правно на то била обавезна тек након његовог ступања на снагу, 2013. године. У том периоду, одређених година наш проценат придруживања износио је и 99%. Такође бих желео да истакнем да је приликом доношења одлука Србија у континуитету имала конзистентан став – а то је да у овој фази приступног процеса нисмо у могућности да подржимо све одлуке ЕУ. У одређеним случајевима, уважавајући своје националне интересе по питању очувања територијалног интегритета и потребу задржавања традиционално добрих односа и са другим партнерима – пре свега са Русијом и Кином, нисмо пратили став ЕУ. То је позиција коју смо имали од самог почетка, али она постаје нарочито видљива од 2014. године, када се драстично повећава број одлука који се тиче РФ и када наш проценат придруживања пада на 62%. Од тада, Србија прогресивно повећава статистику, која је претходне године била 65%, а у овом тренутку је 63%, са тенденцијом даљег раста до краја године. У бројним сегментима – у усвајању законодавног оквира, креирању правне основе за сарадњу у безбедносном оквиру, напретку у области контроле наоружања, својој посвећености мултилатерализму, а пре свега кроз давање доприноса учешћем у војним мисијама ЕУ и УН-а, Србија се показала као доследан и поуздан партнер ЕУ. Подсетио бих вас да у овом тренутку 336 припадника Војске Србије учествује у мултинационалним операцијама УН-а и ЕУ, од којих се 29 налази у мировним мисијама ЕУ. По свом доприносу, у односу на број становника, Србија је прва у региону и осма у Европи. Верујемо да значајан допринос можемо пружити и када је реч о учешћу у цивилним мисијама ЕУ и других међународних организација. Зашто не споменути да су надлежни органи Републике Србије управо са ИСАК фондом припремили пројекат за јачање капацитета у овој области и да очекујемо помоћ заинтересованих ЕУ земаља.

Поштовани, наше стратешко опредељење на спољно-политичком плану јесте пуноправно чланство у Европској унији, али, на жалост, морамо констатовати да се овај процес до сада није одвијао претерано живом динамиком, јер смо у претходне две и по године отворили тек два преговарачка поглавља. Охрабрује нас то што ћемо 18. јула ове године наставити процес преговора отварањем два кључна реформска и политичка поглавља – 23 и 24. Наставићемо посвећено да радимо како бисмо остварили свој циљ – а то је да до

краја ове године дође до отварања и других преговарачких поглавља, која су већ спремна за отварање – као на пример поглавље 5, или су далеко одмакла у процесу припреме – као поглавља 20, 25 или 26.

Сутра ће бити тачно две године од како је одржан експланаторни скрининг за поглавље 31, а који месец касније ја сам као министар спољних послова предводио делегацију на билатералном скринингу. Још тада је једна од наших главних порука била да Србија жели континуиран и отворен дијалог и комуникацију са институцијама и чланицама ЕУ по свим питањима од значаја за обе стране у области заједничке спољне и безбедносне политике. Иако је извештај са скрининга о поглављу 31 и даље предмет расправе на Комитету за проширење Савета ЕУ, ми годину дана уназад имамо интензивну комуникацију како на међуресорном плану, тако и са нашим европским партнерима, како бисмо се што боље припремили за отварање овог поглавља, када за то дође време. На крају бих желео да пошаљем поруку земљама које још увек нису дале сагласност на извештај са скрининга за поглавље 31, да што даље будемо одмицали у преговарачком процесу, то дубље улазимо у процес реформи, које подразумевају и спровођење мера које имају специфичну политичку тежину и легитимитет.

За нас је веома важна порука коју је ЕУ послала у Глобалној стратегији када је реч о нашем региону – да кредибилна политика проширења представља стратешко улагање у безбедност и просперитет Европе и да ће и даље бити заснована на јасном, стриктном и фер процесу приступања. Регион западног Балкана и ЕУ деле исте изазове, који захтевају заједнички одговор свих заинтересованих партнера.

Желео бих и да истакнем да, попут држава чланица ЕУ, и Србија тежи изградњи друштва у коме најзначајније вредности представљају плурализам, толеранција, солидарност, борба против дискриминације, владавина права и јачање демократских институција као гаранта за унапређење ових вредности. У том смислу, Република Србија дужну пажњу придаје преговорима у области спољне, безбедносне и одбрамбене политике, јер жели да се потврди као релевантан и одговоран партнер ЕУ и допринесе успешности европских политика. Србија је чврсто опредељена да одговори на бројне безбедносне изазове савременог доба и да у сарадњи са партнерима у свету, а пре свега ЕУ, да допринос у сузбијању претњи, како на регионалном, европском, тако и на глобалном нивоу. Србија као земља кандидат даје допринос напорима за очување глобалног мира и стабилности и учествује у многим активностима ЕУ као равноправан чинилац.

Управо из свих ових разлога, Влада Србије и надлежна министарства пажљиво ће анализирати нову Глобалну стратегију ЕУ, као и свој постојећи оквир – Стратегију националне безбедности и Стратегију одбране, које су усвојене 2009. године, а посебно сегмент претњи које су значајне у нашем регионалном контексту, и заузети став о даљим корацима. Искрено, сматрам да је допринос Србије заједничкој спољној и безбедносној политици погрешно мерити искључиво процентима придруживања и црно-белом сликом, каква се понекад помаља – да Србија треба и мора да се одлучи за једну или другу страну јер Србија кроз учешће у бројним мировним мисијама, диверсификованим односима са бројним партнерима и својом улогом у региону већ значајно доприноси заједничкој спољној и безбедносној политици. То је, уосталом, показало и наше

прошлогодишње председавање ОЕБС-у.

Наш стратешки приоритет – а то је пуноправно чланство у Европској унији је неупитан и небројено пута потврђен у бројним политичким изјавама и усвојеним документима.

Хвала Вам на пажњи."